

Arkivsak-dok. 18/05210-2
Saksbehandler Kristin Uleberg

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	30.05.2018	
Fylkesutvalget	05.06.2018	88/18

HØRING AV BYGGING AV TVERRÅNA OG SKUÅNA SMÅKRAFTVERK I MARNARDAL KOMMUNE

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

Pkt. 1

Vest-Agder fylkeskommune minner om at Mandalselva med sidebekker er et nasjonalt laksevassdrag.

Pkt. 2

I henhold til Regional plan for vannforvaltning for vannregion Agder 2016-2021 er det knyttet store brukerinteresser til fisk og fiske. Dersom Skuåna bygges ut ber Vest-Agder fylkeskommune om at forholdene for ål, laks og sjøørret ivaretas, slik at den fremdeles kan fungere som en gytebekk med gode oppvekstsvilkår for fisk. Dersom det ikke kan gjøres avbøtende tiltak slik at dette ivaretas, bør ikke Skuåna bygges ut.

Pkt. 3

Vest-Agder fylkeskommune har ingen spesielle merknader til at Tverråna bygges ut.

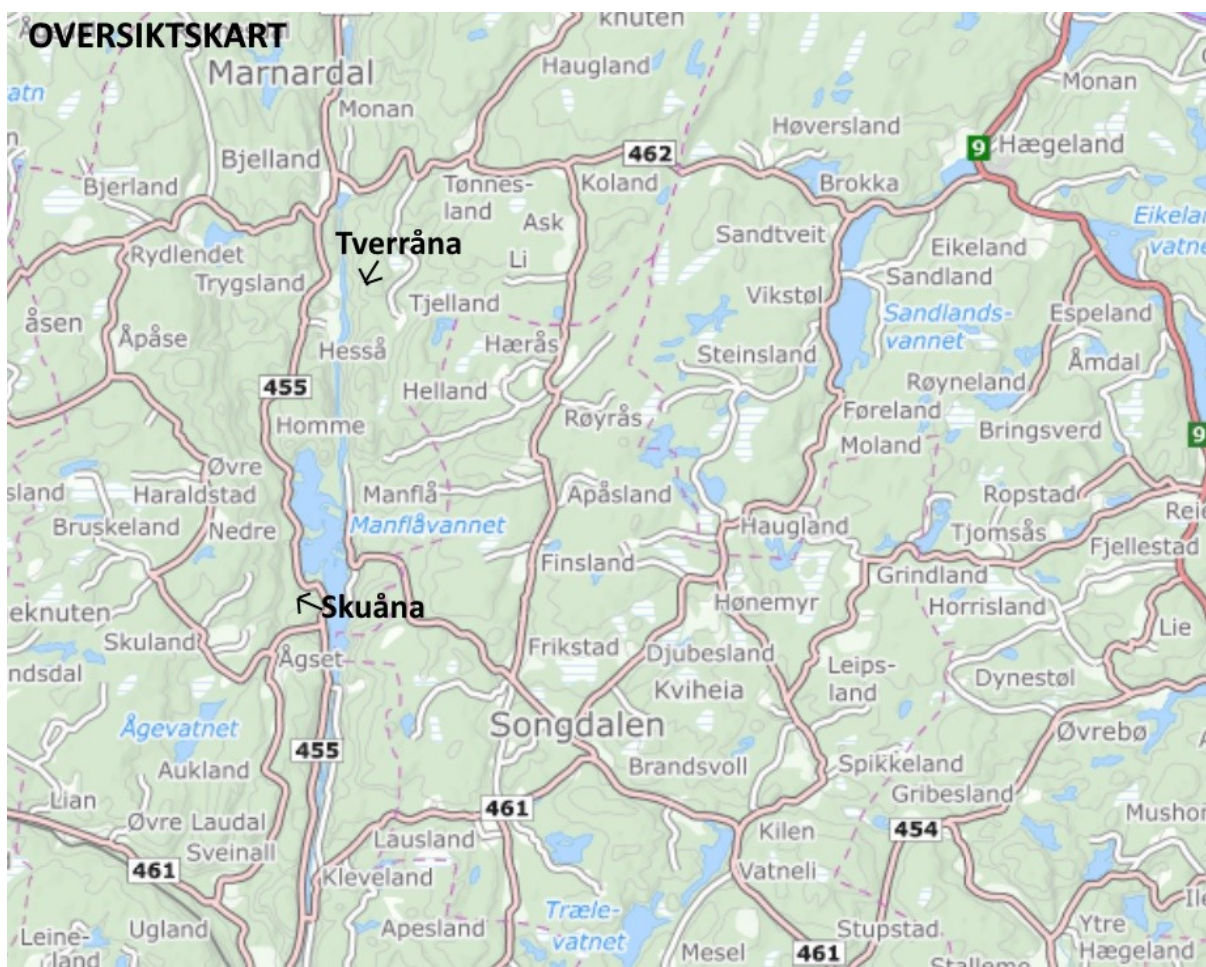
Vedlegg

Søknad om konsesjon for Tverråna med biologisk mangfoldrapport
Søknad om konsesjon for Skuåna med biologisk mangfoldrapport

Saksopplysninger

NVE har sendt på høring fire småkraftverk i Agder, to av disse ligger i Marnardal kommune i Vest-Agder, og er sidebekker til Mandalselva. De to andre tiltakene ligger i Aust-Agder, og vil ikke bli omtalt ytterligere.

Kommune	Navn	MW	GWh	Søker
Marnardal	Skuaåna kraftverk	1,16	3,60	Skuaåna Kraftverk SUS
Marnardal	Tverråna kraftverk	1,33	3,60	Sørkraft Prosjektutvikling
Bygland	Skomeåni minikraftverk	0,99	5,90	Skomeåni Falleigarlag
Evje og Hornes	Storebekk kraftverk	0,80	2,37	Storebekk kraftverk AS

Tverråna kraftverk - Sørkraft Prosjektutvikling

Sørkraft Prosjektutvikling ønsker å utnytte et fall på 70 meter i Tverråna med inntak på kote 145 og kraftstasjon på kote 75. Inntaksdammen i betong er planlagt med en lengde på ca. 15 m og en høyde på 4 meter. Fra inntaket føres vannet i et 1000 mm rør over en strekning på 550 m ned til kraftstasjonen. Rørgata graves ned og dekkes til på hele strekningen. Det søkes om legging av til sammen ca. 1100 meter ny

permanent vei i forbindelse med bygging av kraftverket. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 550 m lang elvestrekning. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 8 l/s i perioden 1.5-30.9 og 92 l/s resten av året.

I rapporten for biologisk mangfold, utarbeidet av Ecofact i 2013, og revidert i 2018, så er virkningen av tiltaket er vurdert til å være liten til middels negativt for biologisk mangfold.

Skuåna kraftverk – Skuåna kraftverk SUS

Skuåna Kraftverk SUS ønsker å utnytte et fall på 122 meter i Skuåna med inntak på kote 194 og kraftstasjon på kote 72. Inntaksdammen i betong er planlagt med en lengde på ca. 14 m og en høyde på 2-3 m. Fra inntaket går vannveien i boret tunnel de første 150 meterne før vannet føres i et 800 mm nedgravd rør over en strekning på 870 m ned til kraftstasjonen. For adkomst til inntak søkes det om 350 meter ny vei og til kraftstasjonen er det søkt om opprusting av 80 meter vei. Middelvannføringen ved inntaket er 540 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,16 MW, og vil etter planene gi en årsproduksjon på 3,6 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1150 m lang elvestrekning. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 30 l/s hele året.

I rapporten for biologisk mangfold, utarbeidet av Faun i 2017, er virkningen av tiltaket vurdert til å være middels negativt for biologisk mangfold.

Nasjonalt laksevassdrag

Begge bekkene er sidebekker til Mandalselva som er et nasjonalt laksevassdrag. Nasjonale laksevassdrag er opprettet av Stortinget for å gi våre viktigste laksebestander en særskilt beskyttelse. Laksebestandene som inngår i ordningen skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdragene og i de nærliggende fjord- og kystområdene. Nasjonale laksevassdrag omfatter også sidevassdragene.

Regionale interesser for Vest-Agder fylkeskommune:

Regionplan Agder 2020

Vest-Agder fylkeskommune er positiv til produksjon av fornybar energi.

Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014 - 2020 (RIFF)

Tiltakene i bekkene berører ingen kjente merkende turstier, eller regionale friluftsområder. INON vil ikke bli redusert som følge av utbyggingene. Langs begge vassdragene går det stier/gamle veier, men de blir nok ikke brukt særlig mye.

Heiplanen

Områdene omfattes ikke av heiplanen.

Vilt

Tiltakene får ikke nevneverdig konsekvens for høstbart vilt.

Kulturminner

Forholdet til kulturminner og kulturmiljø er ikke tilstrekkelig utredet i konsesjonssøknadene. Når det ikke foreligger et ordentlig kunnskapsgrunnlag for

kulturminner og kulturmiljø, er det vanskelig å vurdere konsekvensene av utbyggingen. For å avklare forholdet til kulturminner og kulturmiljø, må Fylkeskonservatoren foreta en befaringsreise.

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder 2016 – 2021 (vannforvaltningsplanen)

Formålet med vannforvaltningsplanen er å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og en bærekraftig bruk av vannforekomstene i et langsiktig perspektiv.

I vannforvaltningsplanen er fisk spesielt nevnt som kvalitetselement. *"Fisk er det biologiske kvalitetselementet i vannforskriften med størst brukerinteresse. Prioriteringstemaene krypsiv, sur nedbør, effekter av vannkraftregulering og fremmede arter har alle fokus på tiltak som vil bedre gyte-, oppvekst- og leveområder for fisk, samt sikker oppvandring og nedvandring for vandrende arter. Det er i tiltaksanalysene særlig lagt vekt på artene laks, bleke, ål og sjørørret, som Agder har et spesielt ansvar for. I flere av tiltaksanalysene er det lagt stor vekt på tiltak i sjørørretbekker. Sjørørret er en art med stor brukerinteresse, den har stor samfunnsøkonomisk verdi og de fleste tiltakene vil koste lite. Tiltak i sjørørretbekker bør derfor også prioriteres."*

- **Tverråna**

Det er dårlig data for området i vann-nett (www.vann-nett.no). Tverråna er et del av et større bekkefelt, som har dårlig tilstand pga sur nedbør. Den er ikke ansett for å være gytebekk for sjørørret eller laks.

- **Skuåna**

Det er dårlig med data for området i vann-nett (www.vann-nett.no). Flerbruksplan for Mandalsvassdraget fikk utarbeidet en rapport som kartla utvalgte sjørørretbekker langs Mandalselva høsten 2016. http://www.vannportalen.no/globalassets/vannregioner/agder/agder---dokumenter/rapporter/arkiv-602982-v1-sjoaurebekker_i_mandalselva_.pdf Skuåna er en del av kartleggingen, og defineres som en bred og viktig sjørørretbekk. Det ble registrert generelt svært gode oppvekstområder, men noe begrensede gyteområder. I nedre del er gyteforholdene gode. Krysningpunkt med hovedvei er egnet for vandring av ungfisk og voksenfisk.

Innlandsfisk

Fylkeskommunen er sektormyndighet for (ikke-anadrom) innlandsfisk. Det er ørret Tverråna, men det berørte strekket er nok det som er minst egnet leveområde. Det best egnede områdene for ørret ligger oppstrøms demningen og vil sannsynligvis bli lite berørt.

Vurderinger

Fylkesrådmannen skal vurdere disse sakene i forhold til de regionale interessene som er nevnt ovenfor. Begge tiltakene ligger i områder som er lite befolket, og hvor det ikke er spesielt tilrettelagt for friluftsliv. Det er heller ikke villreininteresser, eller nevneverdige interesser knyttet til vilt eller innlandsfisk.

Skuåna er imidlertid en viktig sjørørretførende bekk. Det er fylkesmannen som har sektoransvar for sjørørret, laks og ål. I regional plan for vannforvaltning for vannregion

Agder 2016-2021 er det sagt at det er store brukerinteresser i forhold til fisk og fiske. Det er derfor viktig at man ivaretar god gyte- og oppvekstområder for fisk. Ved en utbygging av Skuåna bør forholdene til ål, laks og sjøørret ivaretas, slik at den fremdeles kan fungere som en gytebekk.

Fylkeskommunen deltar gjennom vannområdene og vannforskriftsarbeidet i prosjekter for å kartlegge og bedre forholdene for sjøørret. Det virker lite hensiktsmessig å bruke midler for å restaurere noen sjøørretbekker, for samtidig å ødelegge andre

Konklusjon

Fylkesrådmannen anbefaler ikke utbygging av Skuåna dersom det ikke kan gjøres avbøtende tiltak for ål, laks og sjøørret som er viktig arter både nasjonal og regionalt.

Kristiansand, 16. april 2018

Kristin Tofte Andresen
konstituert fylkesrådmann

Kenneth Andresen
regionalsjef